

О. Ф. ПАЛАДЧЕНКО, завсектору

І. В. МОЛЧАНОВА, С. Н. С.

МОНІТОРИНГ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИХ ПРІОРИТЕТІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У 2023 РОЦІ ТА ОТРИМАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Резюме. Одним зі шляхів забезпечення інноваційного розвитку економіки є визначення та державна підтримка пріоритетних напрямів інноваційної діяльності. В Україні на 2011–2023 рр. було затверджено сім стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, за якими на 2023 р. встановлено 49 середньострокових пріоритетних напрямів загальнодержавного рівня і здійснено моніторинг їх реалізації головними розпорядниками бюджетних коштів. Проведення щорічного моніторингу реалізації середньострокових пріоритетних напрямів загальнодержавного рівня відповідно до повноважень забезпечує Міністерство освіти і науки України та інформує про його результати Кабінет Міністрів України для можливого використання отриманих результатів під час прийняття відповідних урядових рішень.

Стаття присвячена результатам дослідження стану реалізації середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2023 р., яке методом моніторингу та порівняльного аналізу отриманих результатів здійснено Українським інститутом науково-технічної експертизи та інформації на основі даних головних розпорядників бюджетних коштів.

За результатами дослідження зроблено висновки про: збільшення у 2023 р. у порівнянні з 2022 р. обсягів бюджетного фінансування середньострокових пріоритетних напрямів загальнодержавного рівня за всіма стратегічними пріоритетами, з яких найбільше — у сферах виробництва нових матеріалів (3-й), медицини (5-й) та охорони природного середовища (6-й стратегічний пріоритет); оптимізацію та підвищення результативності використання у 2023 р. коштів стратегічних пріоритетів, спрямованих безпосередньо на реалізацію середньострокових пріоритетів.

Запропоновано активізувати стимулювання наукового сектору до формування актуальної тематики наукових досліджень, що спрямовані на створення інноваційних розробок для забезпечення інноваційного розвитку вітчизняної економіки з урахуванням вимог глобального ринку та особливостей науково-технічної діяльності та реалізації у 2024 р. середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня.

Ключові слова: інноваційна діяльність, стратегічні пріоритети, середньострокові пріоритети, загальнодержавний рівень, бюджетне фінансування, розпорядник коштів, науково-технічна продукція, інноваційний розвиток.

ВСТУП

Інноваційний шлях розвитку економіки України є одним із головних принципів державної інноваційної політики, серед яких також: визначення державних пріоритетів інноваційного розвитку; забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва; фінансова підтримка у сфері інноваційної діяльності [1].

Розвиток інноваційного потенціалу — це шлях динамічного розвитку та успіху, а також засіб забезпечення безпеки та суверенітету держави, її конкурентоспроможності в сучасному світі. Україна має високий науковий потенціал і конкурентні переваги (ємність ринку, здатність до інновацій, наявність освічених кадрів, наукових шкіл), які дають змогу їй успішно виробляти інновації науково-технічного характеру. Ефективна реалізація результатів наукових

досліджень в Україні з можливістю виходу на світові ринки сприятиме розвитку держави [2].

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Забезпечення інноваційної моделі розвитку економіки здійснюється зокрема шляхом концентрації ресурсів держави на пріоритетних напрямках інноваційної діяльності, що спрямовані на забезпечення національної безпеки й оборони, економічної безпеки держави, створення високотехнологічної конкурентоспроможної екологічно чистої продукції, надання високоякісних послуг і збільшення експортного потенціалу держави з ефективним використанням вітчизняних та світових науково-технічних досягнень [3].

В Україні на період 2011–2023 рр. затверджено сім стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, за якими на 2023 р.

встановлено 49 середньострокових пріоритетних напрямів загальнодержавного рівня і здійснено моніторинг їх реалізації головними розпорядниками бюджетних коштів [3; 4]. Проведення моніторингу реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності забезпечує Міністерство освіти і науки (МОН) України, а здійснює його за відповідним дорученням Український інститут науково-технічної експертизи та інформації. Моніторинг надає можливість здійснити аналіз реалізації інноваційних пріоритетів та отримані результати використовувати МОН України під час підготовки та подання інформаційно-аналітичних матеріалів із питань розвитку інноваційної діяльності до Кабінету Міністрів України для прийняття відповідних урядових документів.

Мета дослідження: аналіз та оцінка стану реалізації середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня в Україні для можливого використання результатів проведеного моніторингу під час ухвалення відповідних урядових документів щодо інноваційної діяльності.

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАНИХ ПУБЛІКАЦІЙ

Розвиток інноваційної діяльності є одним із найбільш досліджуваних напрямів у науковій і науково-технічній сфері. Серед питань, які досліджують закордонні експерти та науковці, пріоритетними є інновації у сфері медицини [5], агропродовольчого сектору [6; 7], у сфері клімату [8]. Українські науковці також здійснюють дослідження інноваційних пріоритетів у різних сферах, серед яких: стратегічні пріоритети державного управління інноваційно-технологічним розвитком національної економіки [9]; проблеми регулювання інноваційної діяльності [10; 11]; пріоритети інноваційної діяльності у сфері бізнесу [12]; інноваційні пріоритети економіки регіонів [13]; пріоритети інноваційного розвитку в умовах цифровізації та глобалізації [14].

Щорічний моніторинг реалізації середньострокових пріоритетів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня в Україні головними розпорядниками бюджетних коштів проводиться лише науковцями УкрІНТЕІ, забезпечення якого здійснює МОН України як центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності [15–18].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Моніторинг реалізації середньострокових пріоритетів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня здійснюється на основі інформаційних даних із відкритим доступом головних

розпорядників про провадження ними інноваційної діяльності за рахунок коштів державного бюджету. До обсягів фінансування пріоритетних напрямів інноваційної діяльності враховувалися витрати будь-яких бюджетних або цільових програм у разі визначення цих витрат інноваційними в паспортах відповідних програм, а також витрати спеціального фонду державного бюджету на фінансування наукових досліджень та експериментальних розробок (ДіР), які виконувалися бюджетними науковими установами та закладами вищої освіти (ЗВО) за кошти замовників.

Згідно з даними розпорядників бюджетних коштів, у 2023 р. загальний обсяг бюджетного фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня (далі — середньострокові пріоритети) становив 407597,20 тис. грн або 87,7 % (2022 р. — 86,8 %, 2021 р. — 82,4 %) у загальних обсягах фінансування стратегічних пріоритетів (464726,32 тис. грн) та 175,8 % у порівнянні з 2022 р. (231876,39 тис. грн або 78,7 % у порівнянні з 2021 р.).

Отже, у 2023 р. у порівнянні з 2022 р. відбулося збільшення обсягу фінансування середньострокових пріоритетів на 75,8 % та частки фінансування в загальних обсягах стратегічних пріоритетів на 0,9 в. п.

У 2023 р. фінансувалося 43 або 87,8 % із 49 затверджених на 2023 р. середньострокових пріоритетів за всіма сімома стратегічними пріоритетами. У 2022 р. фінансувалося 32 або 78,0 %, у 2021 р. — 34 або 82,9 % із 41 затверджених на 2017–2022 рр. середньострокових пріоритетів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня.

У 2023 р. фінансування середньострокових пріоритетів здійснено за рахунок спеціального фонду державного бюджету п'ятьма розпорядниками коштів: МОН України (237853,4 тис. грн або 58,4 % — перша позиція), МОЗ України (46099,20 тис. грн або 11,3 %), Мінагрополітики України (4390,90 тис. грн або 1,1 %), Державне управління справами (1917,70 тис. грн або 0,5 %) та НААН України (117336,00 тис. грн або 28,8 % — друга позиція).

У 2023 р. у порівнянні з 2022 р. відбулося збільшення обсягів фінансування МОН України (у 2,2 раза) та частки обсягу фінансування (на 12,0 в. п.), водночас видатки НААН зменшилися (у 1,1 раза).

Отже, у 2023 р. відбулося підвищення активності інноваційної діяльності за середньостроковими пріоритетами ЗВО, підпорядкованих МОН України, а також зростання попиту на їх науково-технічну продукцію, що надало можливість МОН України зайняти першу позицію у

фінансуванні середньострокових пріоритетів у порівнянні з другою в попередні періоди.

Загалом із 43 профінансованих у 2023 р. середньострокових пріоритетів переважні обсяги фінансування (81,3 %) спрямовано на 15 середньострокових пріоритетів за всіма стратегічними пріоритетами, з яких 36,7 % — на 5 середньострокових пріоритетів (окрім 4.3) за 4-м стратегічним пріоритетом (АПК) (рис. 1).

Зменшення у 2023 р. частки топ-15 середньострокових пріоритетів на 9,7 в. п. у порівнянні з 2022 р. загалом і на 23,9 в. п. за 4-м стратегічним пріоритетом свідчить про розширення діапазону та збільшення обсягів фінансування середньострокових пріоритетів за іншими стратегічними напрямками, окрім 4-го (АПК), зокрема середньострокового пріоритету 5.5 “Нові мето-

ди та технології діагностики” (9,2 % — третя позиція серед середньострокових пріоритетів) за стратегічним пріоритетом 5 (сфера медицини).

Отже, затверджені Урядом на 2023 р. середньострокові пріоритети відповідають тенденції щодо попиту на науково-технічну продукцію суб’єктів інноваційної діяльності для інноваційного розвитку економіки.

Більш детальний аналіз фінансування середньострокових пріоритетів за кожним стратегічним пріоритетом наведено нижче.

1. Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

За зазначеним стратегічним пріоритетним напрямком на 2023 р. затверджено п’ять середньо-

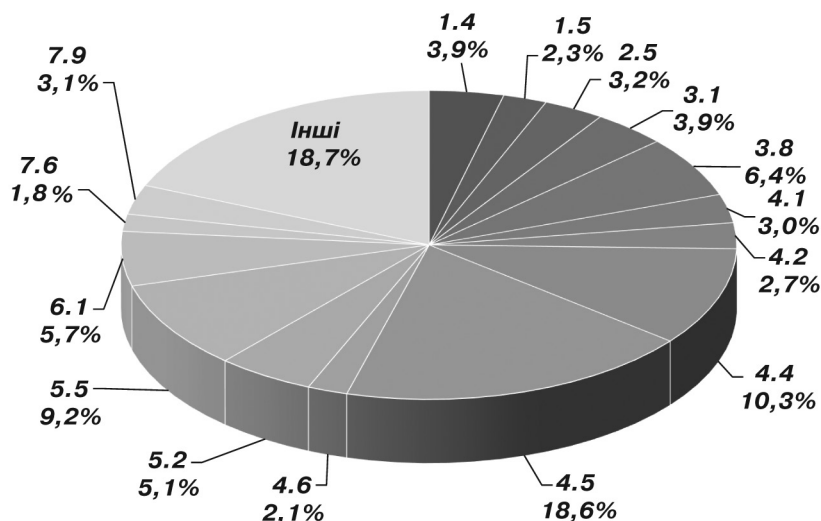

Рис. 1. Топ-15 середньострокових пріоритетів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня* за обсягами фінансування у 2023 р., у %

Примітка: * Середньострокові пріоритети інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, затверджені Постановою КМУ від 28 грудня 2016 р. № 1056 (у редакції Постанови КМУ від 30 березня 2023 р. № 283):

- 1.4 “Енергоефективність і енергозбереження, ринки енергоресурсів”;
- 1.5 “Екологічно збалансована енергетична безпека”;
- 2.5 “Технології в авіаційній та ракетно-космічній галузі”;
- 3.1 “Нові матеріали та речовини спеціального призначення з унікальними властивостями і функціональними характеристиками та технології їх виготовлення”;
- 3.8 “Нові ресурсозберігаючі, енергоощадні та екологічно безпечні процеси одержання конкурентоспроможних речовин і матеріалів та виробів із них”;
- 4.1 “Біотехнологічні та генетичні методи і технології селекції, розведення, вирощування та промислової переробки тварин і птиці для отримання високоякісної та безпечної продукції”;
- 4.2 “Методи і технології діагностики, лікування та профілактики захворювань тварин і птиці, розробка ветеринарних лікарських засобів”;
- 4.4 “Екологічно збалансоване та ефективне землекористування”;
- 4.5 “Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів”;
- 4.6 “Технології виробництва харчових продуктів для функціонування стійкої та ефективної продовольчої системи”;
- 5.2 “Етіологія, патогенез, лікування, профілактика неінфекційних хвороб”;
- 5.5 “Нові методи та технології діагностики”;
- 6.1 “Моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища, технології подолання негативних впливів на нього”;
- 7.6 “Інформаційно-комунікаційні системи та мережі”;
- 7.9 “Цифровізація соціально-гуманітарних процесів та освіта в цифрову епоху”.

строкових пріоритетів, з яких у 2023 р. фінансувалися чотири (2022 р. — шість, 2021 р. — п'ять із семи затверджених).

Обсяг фінансування середньострокових пріоритетів у 2023 р. становив 27915,44 тис. грн або 81,5 % (2022 р. — 21635,20 тис. грн або 64,3 %, 2021 р. — 28419,90 тис. грн або 52,1 %) від обсягу фінансування стратегічного пріоритету з часткою 6,8 % у загальних обсягах фінансування середньострокових пріоритетів (2022 р. — 9,3 %, 2021 р. — 9,6 %).

У порівнянні з 2022 р. відбулося збільшення на 29,0 % (у 2022 — зменшення на 23,9 % у порівнянні з 2021 р.) видатків і зменшення на 1,6 в. п. їх частки в загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2023 рік.

Отже, динаміка обсягів фінансування середньострокових пріоритетів за 2021–2023 рр. є нестійкою зі зростанням у 2023 р., що свідчить про підвищення у 2023 р. активності інноваційної діяльності та зростання попиту енергетичної галузі на інноваційні технології після зменшення активності у 2022 р. у порівнянні з 2021 роком.

Із профінансованих обсягів переважну більшість коштів (90,3 %) спрямовано за двома середньостроковими пріоритетами:

1.4 “Енергоефективність і енергозбереження, ринки енергоресурсів” (15973,30 тис. грн або 57,2 %);

1.5 “Екологічно збалансована енергетична безпека” (9231,90 тис. грн або 33,1 %).

Найменші обсяги коштів виділено на середньостроковий пріоритет 1.3. “Технології розроблення та використання нових видів палива, відновлюваних і альтернативних джерел енергії та видів палива” (1050,85 тис. грн або 3,8 %) (рис. 2).

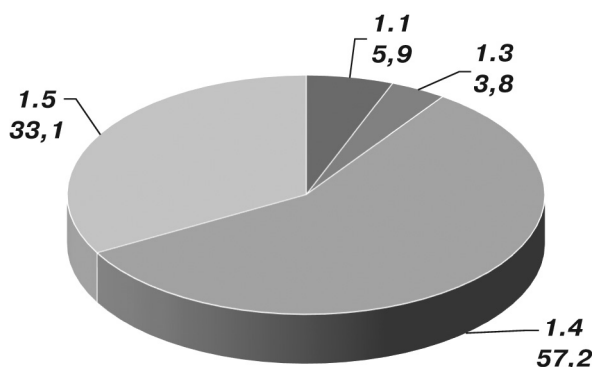

Рис. 2. Розподіл фінансування середньострокових пріоритетів за стратегічним пріоритетом “Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії” у 2023 р., у %

Не фінансувався у 2023 р. середньостроковий пріоритет 1.2 “Паливні бази, системи транспортування та використання”.

Це свідчить про високий попит у 2023 р. на інноваційні технології енергоефективності й енергозбереження (напрям 1.4) та енергетичної безпеки (напрям 1.5) за відносно невисокого попиту на системи генерації і транспортування електричної та теплової енергії (напрям 1.1) та відновлювані й альтернативні джерела енергії та видів палива (напрям 1.3) і його відсутність на паливні бази (напрям 1.2).

Меншу частину коштів цього стратегічного пріоритету — 6350,82 тис. грн або 18,5 % (у 2022 р. — 35,7 %, у 2021 р. — 47,9 %) спрямовано на інноваційну діяльність поза середньостроковими пріоритетами. Спадна динаміка частки коштів, спрямованих поза середньостроковими пріоритетами, свідчить про підвищення їхньої актуальності та тенденцію до оптимального використання коштів, спрямованих на стратегічний пріоритет.

У 2023 р. (як і в 2022 р.) усі кошти спрямовано на “Інше” (проведення ДіР та надання науково-технічних послуг).

Фінансування середньострокових пріоритетів у 2023 р., як і в 2022 р. та 2021 р., як і всього стратегічного пріоритету, здійснено зі спеціального фонду державного бюджету одним розпорядником — МОН України.

2. Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки

За зазначеним стратегічним пріоритетом на 2023 р. затверджено п'ять середньострокових пріоритетів, з яких у 2023 р. фінансувалися чотири (у 2022 р. та 2021 р. — усі чотири затверджені на 2022 р. та 2021 р. пріоритети).

Обсяг фінансування середньострокових пріоритетів становив 19442,63 тис. грн або 77,9 % від обсягу фінансування стратегічного пріоритету (у 2022 р. — 70,9 %, у 2021 р. — 68,9 %), що у 2,1 раза більше в порівнянні з 2022 р. (9430,70 тис. грн), із часткою 4,8 % (остання позиція) у загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2023 р. (у 2022 р. — 4,1 %, у 2021 р. — 4,5 %).

Динаміка обсягів фінансування середньострокових пріоритетів та їх частки в загальних обсягах фінансування середньострокових пріоритетів демонструє зростання у 2023 р. у порівнянні з 2022 роком.

Більшу частину коштів (82,9 %) спрямовано на два середньострокові пріоритети:

2.2 “Нові зразки озброєння, боєприпасів, військової та спеціальної техніки з перспектив-

ними тактико-технічними характеристиками” (3168,68 тис. грн або 16,3 %);

2.5 “Технології в авіаційній та ракетно-космічній галузі” (12955,55 тис. грн або 66,6 % — найбільші обсяги).

Варто зазначити, що у 2022 р. середньостроковий пріоритет щодо нових поколінь техніки і технологій в авіа-, судно- та ракетно-космічній галузі також був найбільш профінансованим (6910,17 тис. грн або 73,3 %), що свідчить про актуальність та суттєве зростання (в 1,9 раза) попиту на інноваційні технології в авіаційній і ракетно-космічній галузі.

Найменші обсяги фінансування спрямовано на середньостроковий пріоритет 2.1 “Методи та засоби запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування на них та ліквідації наслідків таких ситуацій і знешкодження засобів ураження” (420,70 тис. грн або 2,2 %) (**рис. 3**).

Не фінансувався середньостроковий пріоритет 2.4 “Методи та засоби освіти фахівців сектору безпеки та оборони”, що за його високої актуальності скоріше свідчить про обмеження доступу до такої інформації.

За видами інноваційної діяльності майже всі кошти, що виділені на середньострокові пріоритети, спрямовані на “Інше” (19365,93 тис. грн або 99,6 %) за всіма профінансованими пріоритетами, решту — на напрям “Навчання та підготовка персоналу” (76,70 тис. грн або 0,4 %) за середньостроковим пріоритетом 2.5.

У 2023 р. бюджетне фінансування середньострокових пріоритетів здійснено двома розпорядниками: МОН України (17524,93 тис. грн або 90,1 % — переважна частка, за всіма профінансованими пріоритетами) та Державним управлінням справами (1917,70 тис. грн або 9,9 %) — на “Інше” за середньостроковим пріоритетом 2.3 “Методи та засоби інформаційно-аналітичного та нормативно-методичного забезпечення процесів прийняття рішень у сфері національної безпеки і оборони”. У 2022 та 2021 рр. фінансування здійснено одним розпорядником — МОН України.

У 2023 р. (як і в 2022 та 2021 рр.) бюджетне фінансування середньострокових пріоритетів здійснено зі спеціального фонду.

Отже, у 2023 р. у сфері транспорту відбулася активізація інноваційної діяльності в порівнянні з її уповільненням у 2022 р., що свідчить про зростання попиту на інноваційні розробки в цій сфері, з яких суттєве — на інноваційні технології в авіаційній і ракетно-космічній галузі.

3. Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення та з’єднання, створення індустрії наноматеріалів і нанотехнологій

За даним стратегічним пріоритетом на 2023 р. затверджено вісім середньострокових пріоритетів, з яких усі фінансувалися. У 2022 р. фінансувалося п’ять, у 2021 р. — шість із також восьми затверджених на ці роки пріоритетів.

У 2023 р. обсяг фінансування середньострокових пріоритетів становив 63533,49 тис. грн або 93,6 % від обсягу фінансування стратегічного пріоритету та 608,4 % у порівнянні з 2022 р. (10442,51 тис. грн або 88,4 % та 38,2 % у порівнянні з 2021 р.).

Частка обсягу фінансування в загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2023 р. досягла 15,6 %, що на 11,1 в. п. більше в порівнянні з 2022 роком.

У 2023 р. більше половини обсягів коштів (41814,41 тис. грн або 65,8 %) виділено на два середньострокових пріоритети:

3.1 “Нові матеріали та речовини спеціального призначення з унікальними властивостями і функціональними характеристиками та технології їх виготовлення” (15713,55 тис. грн або 24,7 %);

3.8 “Нові ресурсозберігаючі, енергоощадні та екологічно безпечні процеси одержання конкурентоспроможних речовин і матеріалів та виробів із них” (26100,86 тис. грн або 41,1 % — найбільші обсяги).

Найменші видатки (1638,00 тис. грн або 2,6 %) отримали два середньострокові пріоритети:

3.2 “Інноваційні металеві матеріали та вироби з них” (747,00 тис. грн або 1,2 %);

3.3 “Керамічні та композитні матеріали і покриття для екстремальних умов використання” (891,00 тис. грн або 1,4 %) (**рис. 4**).

Отже, у 2023 р. у порівнянні з 2022 р. відбулося фінансування всіх затверджених середньо-

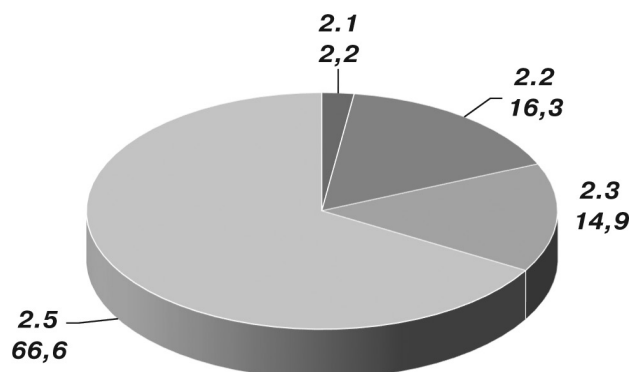

Рис. 3. Фінансування середньострокових пріоритетів за стратегічним пріоритетом “Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки” у 2023 р., у %

строкових пріоритетів та значне зростання (у 6,1 раза) обсягів їх фінансування, що визначалося актуальністю та високим попитом, із яких найвищий був за напрямом 3.8 “Нові ресурсозберігаючі, енергоощадні та екологічно безпечні процеси одержання конкурентоспроможних речовин і матеріалів та виробів із них”.

За видами інноваційної діяльності у 2023 р. кошти, що виділені на середньострокові пріоритети, спрямовані на “Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення” (0,3 % — на середньостроковий пріоритет 3.8), “Створення і розвиток інноваційної інфраструктури” (0,8 % — на середньостроковий пріоритет 3.3) та майже всі — на проведення досліджень і розробок та надання науково-технічних послуг (“Інше”) (98,9 % — на всі середньострокові пріоритети). У 2022 р. все фінансування було спрямоване на “Інше”. Таким чином, у 2023 р. у порівнянні з 2022 р. відбулося розширення

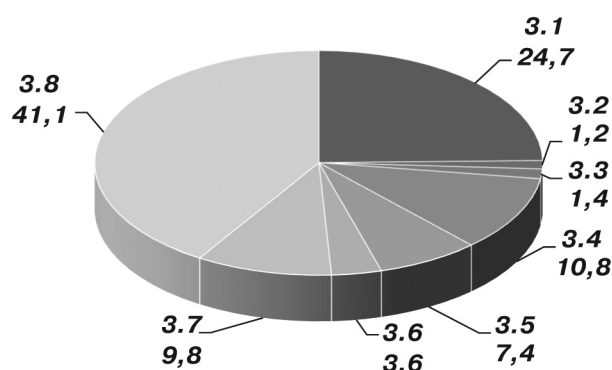

Рис. 4. Фінансування середньострокових пріоритетів за стратегічним пріоритетом “Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з’єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій” у 2023 р., у %

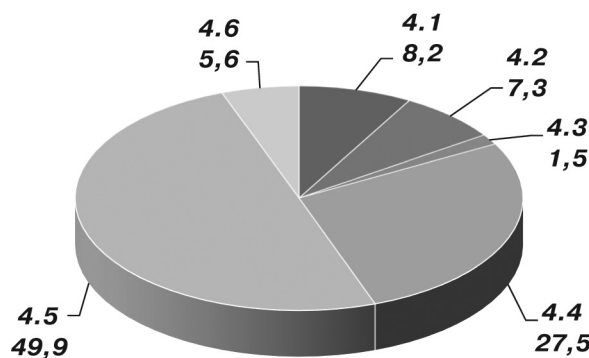

Рис. 5. Фінансування середньострокових пріоритетів за стратегічним пріоритетом “Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу” у 2023 р., %

діапазону фінансування середньострокових пріоритетів за видами інноваційної діяльності.

У 2023 р. (як і у 2022 та 2021 рр.) бюджетне фінансування середньострокових пріоритетів здійснено зі спеціального фонду одним розпорядником — МОН України.

4. Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

За цим стратегічним пріоритетом на 2023 р. затверджено шість середньострокових пріоритетів, які у 2023 р. (як і у 2022 р. та 2021 р.) усі фінансувалися.

У 2023 р. обсяг фінансування середньострокових пріоритетів становив 151901,74 тис. грн або 82,8 % (2022 р. — 141854,40 тис. грн або 94,3 %, 2021 р. — 195148,55 тис. грн або 93,0 %) від обсягу фінансування стратегічного пріоритету та 107,1 % у порівнянні з 2022 р. (141854,40 тис. грн або 72,7 % у порівнянні з 2021 р.).

Частка обсягу фінансування середньострокових пріоритетів цього стратегічного пріоритету в загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2023 р. традиційно є найбільшою (37,3 %), причому в порівнянні з 2022 р. (61,2 %) вона зменшилася на 23,9 в. п., зберігаючи лідерство.

У 2023 р. переважну частину коштів (117606,07 тис. грн або 77,4 %) було спрямовано за двома середньостроковими пріоритетами (**рис. 5**):

4.4 “Екологічно збалансоване та ефективне землекористування” (41835,99 тис. грн або 27,5 %);

4.5 “Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів” (75770,08 тис. грн або 49,9 %).

Найменші обсяги фінансування спрямовано за напрямом 4.3 “Технології моніторингу стану і раціонального використання водних біоресурсів, біотехнології аква- та марикультури” (2276,40 тис. грн або 1,5 %).

Це свідчить про те, що проривними технологіями в АПК у 2023 р. були технології вирощування сільськогосподарських рослин і виведення нових сортів і гібридів (напрямок 4.5) за екологічно збалансованого та ефективного землекористування (напрямок 4.4). Водночас технології моніторингу стану та раціонального використання водних біоресурсів, біотехнології аква- та марикультури (напрямок 4.3) не мали високого попиту в особливих умовах стану водного середовища 2023 року.

За видами інноваційної діяльності у 2023 р., як і в 2022 р., переважну більшість коштів — 136797,51 тис. грн або 90,1 % — спрямовано на “Інше” за всіма середньостроковими пріоритетами, з яких більше половини (87502,48 тис. грн

або 64,0 %) — за середньостроковими пріоритетами 4.4 (38584,99 тис. грн або 28,2 %) та 4.5 (48917,49 тис. грн або 35,8 %).

Меншу частку коштів (9,9 %) спрямовано ще на два види: “Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення” (3894,33 тис. грн або 2,5 %) за двома середньостроковими пріоритетами: 4.5 (98,2 %) і 4.6 (1,8 %) та “Маркетинг, реклама” (11209,00 тис. грн або 7,4 %) — за всіма середньостроковими пріоритетами з найбільшими частками за середньостроковими пріоритетами 4.4 (3251,00 тис. грн або 29,0 %) та 4.5 (5030,00 тис. грн або 44,9 %).

Отже, у 2023 р. (як і в 2022 р. та 2021 р.) за даним стратегічним пріоритетом головним видом інноваційної діяльності було проведення досліджень і розробок (ДіР) та надання науково-технічних послуг (“Інше”), за яким у порівнянні з 2022 р. відбулося збільшення обсягів фінансування на 13,5 % та частки фінансування на 5,1 в. п., що свідчить про зростання попиту на інноваційні розробки за результатами прикладних досліджень у сфері АПК. За двома іншими видами інноваційної діяльності відбулося уповільнення активності.

У 2023 р. бюджетне фінансування середньострокових пріоритетів здійснено зі спеціального фонду трьома розпорядниками коштів, найбільші обсяги якого належать НААН України (117336,00 тис. грн або 77,2 %) — за всіма середньостроковими пріоритетами, з яких переважна частка (78,7 %) за двома середньостроковими пріоритетами: 4.4 (40641,00 тис. грн або 34,6 %) та 4.5 (51768,00 тис. грн або 44,1 %).

МОН України за всіма середньостроковими пріоритетами профінансовано 30174,84 тис. грн або 19,9 %, з яких переважна частка (24002,08 тис. грн або 79,5 %) — за середньостроковим пріоритетом 4.5 “Технології вирощування сільськогосподарських рослин та виведення їх нових сортів і гібридів”.

Мінагрополітики виділено 4390,90 тис. грн або 2,9 % лише на середньостроковий пріоритет 4.6 “Технології виробництва харчових продуктів для функціонування стійкої та ефективної продовольчої системи”.

У 2023 р. у порівнянні з 2022 р. обсяг фінансування НААН України середньострокових пріоритетів зменшився в 1,05 раза; МОН України — збільшився в 1,7 раза. Це свідчить про активізацію інноваційної діяльності ЗВО, підпорядкованих МОН України, у сфері АПК та деяке уповільнення інноваційної діяльності НААН України зі збереженням традиційного лідерства.

Отже, цей стратегічний пріоритет зберігає першу позицію за бюджетним фінансуванням загальнодержавних середньострокових пріо-

ритетів інноваційної діяльності з тенденцією до її збереження і надалі.

5. Впровадження нових технологій та обладнання для високоякісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

За зазначеним стратегічним пріоритетом на 2023 р. затверджено сім середньострокових пріоритетів, з яких шість фінансувалися. У 2022 р. фінансувався один із двох затверджених середньострокових пріоритетів.

У 2023 р. обсяг фінансування середньострокових пріоритетів становив 66467,81 тис. грн або 95,4 % від обсягу фінансування стратегічного пріоритету та 1790,9 % у порівнянні з 2022 р. (3711,33 тис. грн або 91,9 %). Частка фінансування становить 16,3 % у загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2023 рік (друга позиція).

Динаміка обсягів фінансування та частки в загальних обсягах фінансування середньострокових пріоритетів за 2021–2023 рр. демонструє їх зростання, найбільше — у 2023 р. у порівнянні з 2022 р., яке є найвищим серед усіх стратегічних пріоритетів.

Переважну частину коштів (58460,7 тис. грн або 87,96 %) спрямовано за двома середньостроковими пріоритетами:

5.2 “Етіологія, патогенез, лікування, профілактика неінфекційних хвороб” (20951,10 тис. грн або 31,52 %);

5.5 “Нові методи та технології діагностики” (37509,60 тис. грн або 56,44 % — найбільша частка фінансування).

Найменші обсяги коштів спрямовано за двома середньостроковими пріоритетами:

5.1 “Методи та засоби тактичної медицини і медицини катастроф” (75,00 тис. грн або 0,11 %);

5.3 “Етіологія, патогенез, лікування, профілактика інфекційних хвороб” (12,60 тис. грн або 0,02 % — найменша частка фінансування) (рис. 6).

Не фінансувався середньостроковий пріоритет 5.6 “Мініінвазивна, високотехнологічна, реконструктивна хірургія та трансплантологія”, який поки ще не мав попиту.

У 2023 р. бюджетне фінансування середньострокових пріоритетів здійснено зі спеціального фонду на “Інше” (ДіР та надання науково-технічних послуг) двома розпорядниками: МОЗ України (46099,20 тис. грн або 69,4 %) та МОН України (20368,61 тис. грн або 30,6 %).

6. Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

За зазначеним стратегічним пріоритетом на 2023 р. затверджено сім середньострокових

пріоритетів, які всі фінансувалися. У 2022 р. також фінансувалися всі затверджені п'ять середньострокових пріоритетів.

У 2023 р. обсяг фінансування середньострокових пріоритетів становив 39262,32 тис. грн або 92,9 % від обсягу фінансування стратегічного пріоритету та 423,3 % у порівнянні з 2022 р. (9275,00 тис. грн або 66,1 %).

Частка обсягу фінансування середньострокових пріоритетів у загальному обсязі їх фінансування за 2023 р. становила 9,6 % — четверта позиція (2022 р. — 4,0 % — шоста позиція, як і в 2021 р.).

Переважну частину коштів (73,9 %) спрямовано за двома середньостроковими пріоритетами:

6.1 “Моделювання та прогнозування стану навколишнього природного середовища, технології подолання негативних впливів на нього” (23224,45 тис. грн або 59,2 %);

6.2 “Технології моніторингу екологічного стану природних та штучних екосистем” (5774,49 тис. грн або 14,7 %).

Найменші обсяги коштів виділено на середньостроковий пріоритет 6.7 “Біологічна безпека та біологічний захист” (243,30 тис. грн або 0,6 %) (рис. 7).

У 2023 р. (як і в 2022 та 2021 рр.) бюджетне фінансування середньострокових пріоритетів здійснено одним розпорядником коштів — МОН України зі спеціального фонду на проведення ДіР та надання науково-технічних послуг (“Інше”). У 2022 та 2021 рр. головним видом інноваційної діяльності було також “Інше”.

Отже, у 2023 р. у сфері чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища відбулася активізація інноваційної ді-

яльності за середньостроковими пріоритетами. Варто зазначити, що ці пріоритети спрямовані на реалізацію національних завдань Цілей сталого розвитку № 6 “Чиста вода та належні санітарні умови”, № 12 “Відповідальне споживання та виробництво” та № 15 “Захист та відновлення екосистем суші”.

7. Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

За цим стратегічним пріоритетом затверджено одинадцять середньострокових пріоритетів, з яких у 2023 р. фінансувалося вісім (у 2022 р. із восьми затверджених фінансувалося чотири, у 2021 р. — шість).

Обсяг фінансування середньострокових пріоритетів цього стратегічного напрямку в 2023 р. становив 39073,77 тис. грн або 92,6 % (у 2022 р. — 89,9 %, у 2021 р. — 81,8 %) від обсягу фінансування цього стратегічного пріоритету та 110,0 % у порівнянні з 2022 р. (35527,25 тис. грн або 221,5 % у порівнянні з 2021 р. — 16043,21 тис. грн). Динаміка обсягів фінансування за 2021–2023 рр. є зростаючою, як і частки фінансування середньострокових пріоритетів в обсягах стратегічного пріоритету, що свідчить про оптимізацію та раціональне використання бюджетних коштів, спрямованих безпосередньо на середньострокові напрями.

У 2023 р. переважну більшість коштів (31181,73 тис. грн або 79,8 %) спрямовано на чотири середньострокові пріоритети:

7.2 “Системи штучного інтелекту” (5279,00 тис. грн або 13,5 %);

7.3 “Технологічні засоби та сервіси програмного інжинірингу” (6078,11 тис. грн або 15,6 %);

7.6 “Інформаційно-комунікаційні системи та мережі” (7340,23 або 18,8 %);

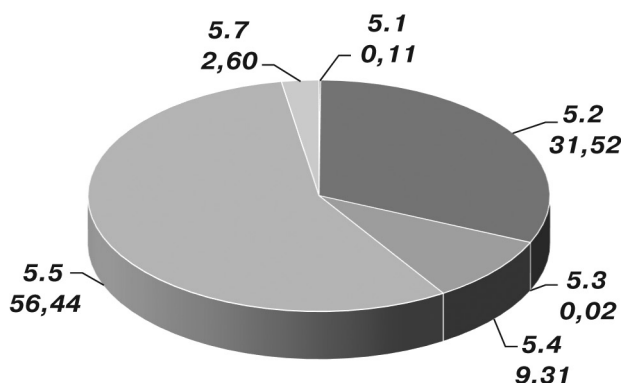

Рис. 6. Фінансування середньострокових пріоритетів за стратегічним пріоритетом “Впровадження нових технологій та обладнання для високоякісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики” у 2023 р., у %

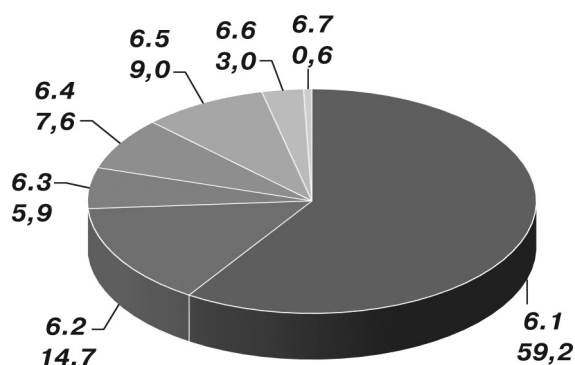

Рис. 7. Фінансування середньострокових пріоритетів за стратегічним пріоритетом “Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища” у 2023 р., у %

7.9 “Цифровізація соціально-гуманітарних процесів та освіта в цифрову епоху” (12484,39 тис. грн або 31,9 % — найбільша частка).

Найменше коштів (2844,07 тис. грн або 7,3 %) виділено на два середньострокові пріоритети:

7.4 “Кіберфізичні системи, інтернет речей. Робототехніка. Комп’ютерна обробка сигналів різних видів та походження” (1366,07 тис. грн або 3,5 %);

7.11 “Технології навчання та соціалізації дітей і молоді з особливими освітніми потребами в контексті створення суспільства рівних можливостей” (1478,00 тис. грн або 3,8 %) (рис. 8).

Не фінансувалися три середньострокові пріоритети:

7.5 “Глибоке навчання, великі дані (big data), нейроподібні мережі”;

7.7 “Суперкомп’ютерні комплекси. Моделювання та розв’язання надскладних задач. Хмарні обчислення”;

7.10 “Модернізація архівної справи”.

Це може свідчити про невисокий попит на інноваційні технології середньострокових пріоритетів 7.4 та 7.11 у порівнянні з іншими напрямками 7-го стратегічного пріоритету та відсутність попиту на інноваційні технології середньострокових пріоритетів 7.5, 7.7 та 7.10.

У 2023 р. кошти спрямовано на шість видів інноваційної діяльності, з яких переважна більшість (33516,67 тис. грн або 85,8 %) — на “Інше” (проведення ДіР та надання науково-технічних послуг) за всіма вісьмома профінансованими середньостроковими пріоритетами; решта 5557,1 тис. грн або 14,2 % — на п’ять видів: “Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення” (3,1 % — за напрямками 7.9 та 7.11), “Придбання нових технологій (у матеріальній та нематеріальній формах)” (8,2 % — за напрямком 7.6), “Навчання та підготовка персоналу” (0,9 % — за напрямками 7.6, 7.9 та 7.11), “Створення і розвиток інноваційної інфраструктури” (1,9 % — за напрямками 7.4 та 7.9) та “Маркетинг, реклама” (0,1 %).

У 2023 р., як і в 2022 та 2021 рр., фінансування середньострокових пріоритетів здійснено зі спеціального фонду одним розпорядником коштів — МОН України.

Отже, у 2023 р. у порівнянні з 2022 р. за середньостроковими пріоритетами загальнодержавного рівня у сфері ІКТ відбулася активізація інноваційної діяльності, про що свідчить збільшення кількості профінансованих середньострокових пріоритетів та зростання обсягів їх фінансування, збільшення частки фінансування середньострокових пріоритетів в обсягах фінансування стратегічного пріоритету, розширення

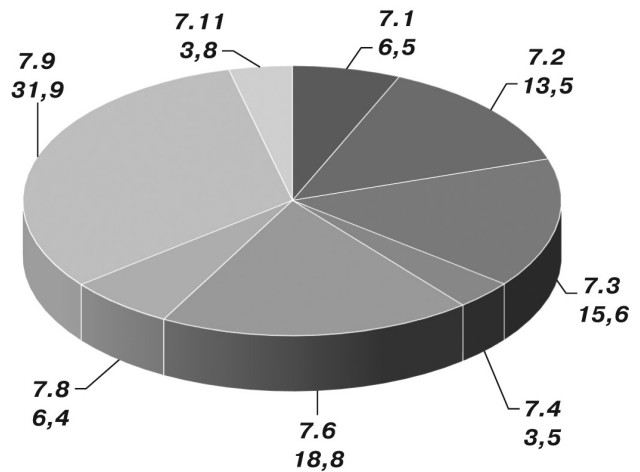

Рис. 8. Фінансування середньострокових пріоритетів за стратегічним пріоритетом “Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки” у 2023 р., у %

діапазону видів інноваційної діяльності. Тобто у сфері ІКТ відбувалося подальше зростання попиту на інноваційні розробки ЗВО, підпорядкованих МОН України.

ВИСНОВКИ

Результати моніторингу реалізації середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня свідчать, що у 2023 р. фінансувалося 43 або 87,8 % із 49 затверджених на 2023 р. середньострокових пріоритетів. Динаміка кількості профінансованих середньострокових пріоритетів за 2021–2023 рр. є нестійкою і демонструє значне збільшення у 2023 р. (на 11 од.), що свідчить про відповідність затверджених на 2023 р. пріоритетів потребам та особливостям інноваційного розвитку в цьому році.

Фінансування середньострокових пріоритетів здійснено за всіма стратегічними пріоритетами. Причому за трьома пріоритетами (3 “Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з’єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій”, 4 “Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу” та 6 “Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища”) профінансовано всі середньострокові пріоритети, що демонструє актуальність у 2023 р. визначених середньострокових пріоритетів у сферах виробництва матеріалів; сільського господарства та охорони навколишнього природного середовища.

Обсяг бюджетного фінансування середньострокових пріоритетів напрямів інноваційної

діяльності загальнодержавного рівня становить 407597,20 тис. грн або 87,7 % у загальних обсягах фінансування стратегічних пріоритетів та 175,8 % у порівнянні з 2022 роком.

Найбільші обсяги фінансування середньострокових пріоритетів спрямовано на стратегічний пріоритет 4 “Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу” (37,3 %), найменші — на стратегічний пріоритет 2 “Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки” (4,8 %).

Не мали попиту та не фінансувалися у 2023 р. шість середньострокових пріоритетів за чотирма стратегічними пріоритетами: 1-м (сфера енергетики — 1 напрям); 2-м (сфера транспорту — 1 напрям); 5-м (сфера медицини — 1 напрям) та 7-м (сфера ІКТ — 3 напрями).

Загалом у 2023 р. відбулося значне збільшення попиту підприємницького сектору на інноваційні розробки і збільшення обсягів бюджетного фінансування всіх стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та середньострокових пріоритетних напрямів загальнодержавного рівня, з яких найбільше — у сферах виробництва нових матеріалів (3-й), медицини (5-й) та охорони природного середовища (6-й стратегічний пріоритет). Причому відбулися оптимізація та підвищення результативності використання у 2023 р. коштів стратегічних пріоритетів, спрямованих безпосередньо на реалізацію середньострокових пріоритетів.

Пропозиції

З метою подальшої активізації та підвищення результативності реалізації наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності за середньостроковими пріоритетами пропонується:

- збільшити фінансування наукових досліджень зі спрямуванням уваги на перехід результатів фундаментальних наукових досліджень у тематичні напрями ДіР із залученням підприємницького сектору до фінансування;
- активізувати стимулювання наукового сектору до формування актуальної тематики наукових досліджень, спрямованих на створення інноваційних розробок для забезпечення інноваційного розвитку вітчизняної економіки з урахуванням вимог глобального ринку та особливостей науково-технічної діяльності та реалізації у 2024 р. середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 4 лип. 2002 р. № 40-IV. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
2. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 лип. 2019 р. № 526-р. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.
3. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 8 верес. 2011 р. № 3715-VI. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>.
4. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1056 [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 берез. 2023 р. № 283. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/283-2023-%D0%BF#n2>.
5. Australian Medical Research and Innovation Priorities 2022–2024 [Electronic resource] / Department of Health and Aged Care. — Access mode: <https://www.health.gov.au/resources/publications/mrff-australian-medical-research-and-innovation-priorities-2022-2024?language=en>.
6. OMAFA's Research Priorities for 2024–2025 [Electronic resource] // The Ontario Agri-Food Innovation Alliance (previously the OMAFRA-U of G Partnership). — Access mode: <https://www.uoguelph.ca/alliance/research-programs/omafas-research-priorities-2024-2025>.
7. Livestock and aquaculture sectors' 11 innovation priorities identified [Electronic resource] // UK Agri-Tech Centre. — Access mode: <https://ukagritechcentre.com/news/livestock-and-aquaculture-sectors-11-innovation-priorities-identified/>.
8. Technologies for adaptation: innovation, priorities and needs in agriculture, water resources and coastal zones. The UNFCCC secretariat (UN Climate Change) [Electronic resource] // UNFCCC. Adaptation Committee (AC). — 03 November 2022. — Access mode: <https://unfccc.int/documents/620950>.
9. Паризький І. В. Стратегічні пріоритети державного управління інноваційно-технологічним розвитком національної економіки [Електронний ресурс] / І. В. Паризький // Державне управління: удосконалення та розвиток. — 2017. — № 3. — Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1044>.
10. Єршова Г. В. Інноваційна діяльність в Україні: основні тенденції та проблеми / Г. В. Єршова // Економіка і прогнозування. — 2017. — № 4. — С. 137–148. DOI: <https://doi.org/10.15407/eip2017.04.137>.
11. Коваленко І. Аналіз проблем регулювання інноваційної діяльності в Україні / І. Коваленко // Слово національної школи суддів України. — 2022. — № 1–2 (38–39). — С. 160–170. DOI: [https://doi.org/10.37566/2707-6849-2022-1-2\(38-39\)-15](https://doi.org/10.37566/2707-6849-2022-1-2(38-39)-15).
12. Шейко Ю. О. Пріоритети інноваційної діяльності готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах / Ю. О. Шейко // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. — 2021. — № 32. — С. 83–89. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.32-12>.
13. Матрунчик Д. М. Інноваційна трансформація економіки регіонів України: довоєнна ретроспектива та поствоєнні пріоритети / Д. М. Матрунчик // Бізнес

- Інформ. — 2023. — № 7. — С. 42–50. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-7-42-50>.
14. Socio-economic transformations and priorities for innovative development in the context of digitalisation and globalization [Electronic resource] : scientific monograph. — Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. — 728 p. — Access mode: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/483>.
 15. Реалізація середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2021 році : науково-аналітична записка / Т. Писаренко, Т. Кваша, О. Паладченко, І. Молчанова, О. Кочеткова. — Київ : УкрІНТЕІ, 2022. — 99 с. DOI: <http://doi.org/10.35668/978-966-479-133-2>.
 16. Реалізація середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності галузевого рівня та отримані результати у 2021 році [Електронний ресурс] : аналітична довідка / Т. В. Писаренко, Т. К. Куранда, О. П. Кочеткова, Н. Ю. Швед. — Київ : УкрІНТЕІ, 2022. — 90 с. — Режим доступу: http://www.uitei.kiev.ua/sites/default/files/ad_galuz_prioteti_2022.pdf.
 17. Стан інноваційної діяльності та реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності за період 2012–2021 рр. [Електронний ресурс] : науково-аналітична записка / Т. В. Писаренко, Т. К. Кваша, Л. А. Мусіна, О. Ф. Паладченко, І. В. Молчанова. — Київ : УкрІНТЕІ, 2023. — 19 с. — Режим доступу: http://www.uitei.kiev.ua/sites/default/files/az_stan_innovatsiynoi_diyalnosti_2012-2021.pdf.
 18. Реалізація середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2022 році [Електронний ресурс] : аналітична довідка / Т. В. Писаренко, Т. К. Кваша, О. Ф. Паладченко, І. В. Молчанова. — Київ : УкрІНТЕІ, 2023. — 90 с. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nauka/2023/06/19/Analit.dov.Real.seredn.pr.napr.2022-19.06.2023.pdf>.
- ## REFERENCES
1. Pro innovatsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 4 lypnia 2002 roku № 40-IV [On innovative activity: Law of Ukraine dated July 4 2002 No. 40-IV]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>. [in Ukr.].
 2. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku sfery innovatsiinoi diialnosti na period do 2030 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10 lypnia 2019 r. № 526-r [On the approval of the Strategy for the development of the sphere of innovative activity for the period until 2030: order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated July 10. 2019 No. 526]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>. [in Ukr.].
 3. Pro priorytetni napriamy innovatsiinoi diialnosti v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 8 veresnia 2011 roku № 3715-VI [On priority areas of innovative activity in Ukraine: Law of Ukraine dated September 8. 2011 No. 3715-VI]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>. [in Ukr.].
 4. Pro vnesennia zmin do postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 hrudnia 2016 r. № 1056: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 bereznia 2023 r. № 283 [On making changes to the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 28, 2016 No. 1056: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 30. No. 283 of 2023]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/283-2023-%D0%BF#n2>. [in Ukr.].
 5. Australian Medical Research and Innovation Priorities 2022–2024. Retrieved from: <https://www.health.gov.au/resources/publications/mrff-australian-medical-research-and-innovation-priorities-2022-2024?language=en>.
 6. OMAFA's Research Priorities for 2024–2025. *The Ontario Agri-Food Innovation Alliance (previously the OMAFRA-U of G Partnership)*. Retrieved from: <https://www.uoguelph.ca/alliance/research-programs/omafas-research-priorities-2024-2025>.
 7. Livestock and aquaculture sectors 11 innovation priorities identified. *UK Agri-Tech Centre*. Retrieved from: <https://ukagritechcentre.com/news/livestock-and-aquaculture-sectors-11-innovation-priorities-identified>.
 8. (2022). Technologies for adaptation: innovation, priorities and needs in agriculture, water resources and coastal zones. The UNFCCC secretariat (UN Climate Change). *UNFCCC. Adaptation Committee (AC)*. Retrieved from: <https://unfccc.int/documents/620950>.
 9. Paryzkyi, I. V. (2017). Stratehichni priorytety derzhavnoho upravlinnia innovatsiino-tekhnologichnym rozvytkom natsionalnoi ekonomiky [Strategic priorities of state management of innovative and technological development of the national economy]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok* [State management: improvement and development]. 3. Retrieved from: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1044>. [in Ukr.].
 10. Yershova, H. V. (2017). Innovatsiina diialnist v Ukraini: osnovni tendentsii ta problemy [Innovative activity in Ukraine: main trends and problems]. *Ekonomika i prohozuvannia* [Economics and forecasting]. 4, 137–148. DOI: <https://doi.org/10.15407/eip2017.04.137>. [in Ukr.].
 11. Kovalenko, I. (2022). Analiz problem rehuliuвання innovatsiinoi diialnosti v Ukraini [Analysis of the problems of regulation of innovative activity in Ukraine]. *Slovo natsionalnoi shkoly suddiv Ukrainy* [The Word of the National School of Judges of Ukraine]. 1–2 (38–39), 160–170. DOI: [https://doi.org/10.37566/2707-6849-2022-1-2\(38-39\)-15](https://doi.org/10.37566/2707-6849-2022-1-2(38-39)-15). [in Ukr.].
 12. Sheiko, Yu. O. (2021). Priorytety innovatsiinoi diialnosti hotelno-restorannoho biznesu v suchasnykh umovakh [Priorities of innovative activity of the hotel and restaurant business in modern conditions] *Shkhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia* [Eastern Europe: economy, business and management]. 32, 83–89. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.32-12>. [in Ukr.].
 13. Matrunchyk, D. M. (2023). Innovatsiina transformatsiia ekonomiky rehioniv Ukrainy: dovoienna retrospektyva ta postvoienni priorytety [Innovative transformation of the economy of the regions of Ukraine: pre-war retrospective and post-war priorities]. *Biznes Inform* [Business Inform]. 7, 42–50. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-7-42-50>. [in Ukr.].
 14. Socio-economic transformations and priorities for innovative development in the context of digitalisation and globalization: scientific monograph. Riga, Latvia. 728 p. Retrieved from: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/483>.
 15. Pysarenko, T., Kvasha, T., Paladchenko, O., Molchanova, I. & Kochetkova, O. (2022). Realizatsiia serednostrokovykh priorytetnykh napriamiv innovatsiinoi diialnosti zahalodnozhavnoho rivnia u

- 2021 rotsi [Implementation of medium-term priority areas of innovative activity at the national level in 2021: scientific and analytical note]. Kyiv, 99 p. DOI: <http://doi.org/10.35668/978-966-479-133-2>. [in Ukr.].
16. Pysarenko, T. V., Kuranda, T. K., Kochetkova, O. P., Shved, N. Yu. (2022). Realizatsiia serednostrokovykh priorytetnykh napriamiv innovatsiinoi diialnosti haluzevoho rivnia ta otrymani rezultaty u 2021 rotsi [Implementation of medium-term priority areas of innovative activity at the industry level and the results obtained in 2021]. Kyiv, 90 p. Retrieved from: http://www.uintei.kiev.ua/sites/default/files/ad_galuz_prioriteti_2022.pdf. [in Ukr.].
 17. Pysarenko, T. V., Kvasha, T. K., Musina, L. A., Paladchenko, O. F., & Molchanova, I. V. (2023). Stan innovatsiinoi diialnosti ta realizatsii priorytetnykh napriamiv innovatsiinoi diialnosti za period 2012–2021 rr. [The state of innovative activity and implementation of priority areas of innovative activity for the period 2012–2021: scientific and analytical note]. Kyiv, 19 p. Retrieved from: http://www.uintei.kiev.ua/sites/default/files/az_stan_innovaciynoyi_diyalnostiyi_2012-2021.pdf. [in Ukr.].
 18. Pysarenko T. V., Kvasha, T. K., Paladchenko, O. F., & Molchanova, I. V. (2023). Realizatsiia serednostrokovykh priorytetnykh napriamiv innovatsiinoi diialnosti zahalnodержavnogo rivnia u 2022 rotsi [Implementation of medium-term priority areas of innovative activity at the national level in 2022]. Kyiv, 90 p. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nauka/2023/06/19/Analit.dov.Real.seredn.pr.napr.2022-19.06.2023.pdf>. [in Ukr.].

O. F. PALADCHENKO, Head of the Sector

I. V. MOLCHANOVA, Senior Researcher

MONITORING THE IMPLEMENTATION OF NATIONAL PRIORITIES FOR INNOVATION ACTIVITIES IN 2023 AND THE RESULTS

Abstract. *One of the ways to ensure the innovative development of the economy is the definition and state support of priority areas of innovative activity. In Ukraine, seven strategic priority areas of innovation activities have been approved for 2011–2023, for which 49 medium-term priority areas at the national level have been established for 2023 and monitoring of their implementation by the main budget administrators. The Ministry of Education and Science provides annual monitoring of the implementation of medium-term priority directions at the national level in accordance with the mandate and informs the Cabinet of Ministers of Ukraine about its results for the possible use of the obtained results during making relevant government decisions.*

The article is devoted to the results of the study of the state of implementation of medium-term priority areas of innovative activity at the national level in 2023, which was carried out by the Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information based on the data of the main managers of budget funds by the method of monitoring and comparative analysis of the obtained results.

Based on the results of the study, conclusions were drawn about the increase in 2023 compared to 2022 of budget financing of medium-term priority directions at the national level for all strategic priorities, the largest of which is in the areas of production of new materials (3rd), medicine (5th) and protection of the natural environment (6th strategic priority); optimizing and increasing the effectiveness of the use in 2023 of funds of strategic priorities aimed directly at the implementation of medium-term priorities.

It is proposed to intensify the stimulation of the scientific sector to the formation of topical topics of scientific research aimed at creating innovative developments to ensure the innovative development of the domestic economy, taking into account the requirements of the global market and the peculiarities of scientific and technical activity and the implementation in 2024 of medium-term priority areas of innovative activity at the national level.

Keywords: *innovative activity, strategic priorities, medium-term priorities, national level, budget financing, manager of funds, scientific and technical products, innovative development.*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Паладченко Олена Федорівна — завсектору, Український інститут науково-технічної експертизи та інформації, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03150; +38 (044) 521-00-80; epalada@ukr.net; paladchenko@uintei.kiev.ua; ORCID 0000-0002-5436-1608

Молчанова Ірина Василівна — с. н. с., Український інститут науково-технічної експертизи та інформації, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03150; +38 (044) 521-00-80; molchanova_irina@ukr.net; ORCID 0000-0003-1679-5621

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Paladchenko O. F. — Head of Sector of State Scientific Institution “Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information”, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03150; +38 (044) 521-00-80; epalada@ukr.net; paladchenko@uintei.kiev.ua; ORCID 0000-0002-5436-1608

Molchanova I. V. — Senior Researcher of State Scientific Institution “Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information”, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03150; +38 (044) 521-00-80; molchanova_irina@ukr.net; ORCID 0000-0003-1679-5621